

Lucie Gillová: *Luba a Rudolf Pellarovi: Překlady z angličtiny*
Bakalářská práce
Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Beran
Posudek vedoucího práce

Práce Lucie Gillové je svou povahou monografická; spíše než řešení konkrétních teoretických problémů novodobého překladu má za cíl představit dvě výrazné osobnosti moderních dějin českého překladatelství a pokusit se vystihnout základní znaky jejich překladatelského umění na vybraných textech. Z toho důvodu má práce charakter poněkud esejistický, čemuž odpovídá i zařazení úvodního medailonku manželů Pellarových (opírajícího se především o Pellarovy paměti) a absence důkladnějšího pojednání o základních translatologických otázkách obecného rázu (mezi translatologickými sekundárními prameny nenalezneme jiné než české, a to ještě v omezené míře). I takový druh práce však, domnívám se, má své oprávnění a jeho praktická užitečnost může vyvážit případné nedostatky odborné. Studentka se v analytické části zabývá nejprve způsobem, jakým manželé Pellarovi překládají tituly děl, a upozorňuje tu na některé pozoruhodné případy odchylek od doslovného znění, jež mohou mít nejrozumnější motivaci (komerční účel, cenzura, odlišení od řešení předchozího překladu, intertextualita); vyplývá z toho, že ani převod titulu nebyl pro Pellarovy mechanickou záležitostí, i když v mnoha případech je těžké určit, nakolik o znění titulu rozhodli sami překladatelé. Těžiště práce ovšem tvoří komentář tří románů, Hemingwayova *Across the River and into the Trees*, Salingerova *The Catcher in the Rye* a Rothova *American Pastoral*. Na vybraných úryvcích L. Gillová demonstruje, jakým způsobem Pellarovi nakládají s některými příznačnými rysy těchto textů (expresivita apod.), a pokouší se vysledovat určité tendence typické pro jejich práci. Úskalím této metody je ovšem to, že není zřejmé, nakolik jsou vybrané pasáže reprezentativní a nakolik jsou autorčiny postřehy relevantní. Obávám se, že s některými závěry je možné polemizovat a že některé komentáře zahrnují i problémy banální. Zvláště ošidné je posuzovat jednotliviny bez ohledu na celek – třebaže si je studentka dobře vědoma, že důležité je celkové vyznění textu, jak též zdůrazňuje. Co mám zde na mysli, chci ilustrovat na komentáři k Salingerovu románu: jako určitou výtku lze chápat autorčino znepokojení nad tím, že Pellarovi málokdy překládají tzv. tagy (*and all, or anything, sort of*) příznačné pro Holdenovu řeč. Jak by však radila se s nimi vypořádat? Mechanické převedení do češtiny v podobě „a tak něco“ apod. zní značně neautenticky (viz např. nedávný jinak vynikající překlad Faulknerových *Komárů* z pera Petra Onufera). Jak přeložit *depressed and all* lépe než *dočista deprimovanéj*? (str. 43) A jak třeba rozumět větě „Důležité je držet se používání spojky *and*, které má svoji funkci, což Pellarovi dodržují“? V takovýchto a podobných případech, obávám se, studentka vskutku odhlíží od textu jako celku (z funkčního hlediska) a bez podrobnějšího vysvětlení poukazuje na izolované jevy. Proto jsou tu také některá specifická řešení uvedena jaksi pro pořádek, aniž mají nějakou zásadnější platnost. Rovněž srovnání změn mezi vydáními Salingerova textu v českém znění v r. 1968 a 1996 má přes veškerou zajímavost omezenou výpovědní hodnotu (jíž by mohla být např. sporná redakce vydání ve Volvox Globator), neboť nezohledňuje textové změny vzniklé mezi těmito dvěma vydáními (tj. Práce 1979). Z metodologického hlediska je tedy takové srovnání chybné.

Bakalářskou práci L. Gillové ovšem i přes tyto výtky k obhajobě **doporučuji**, neboť přináší nezanedbatelné dílčí výsledky, a navrhuji předběžné hodnocení známkou **velmi dobrá**.